

Analiza disparităţilor intraregionale la nivelul Regiunii Centru

Alba Iulia, 7 decembrie 2023

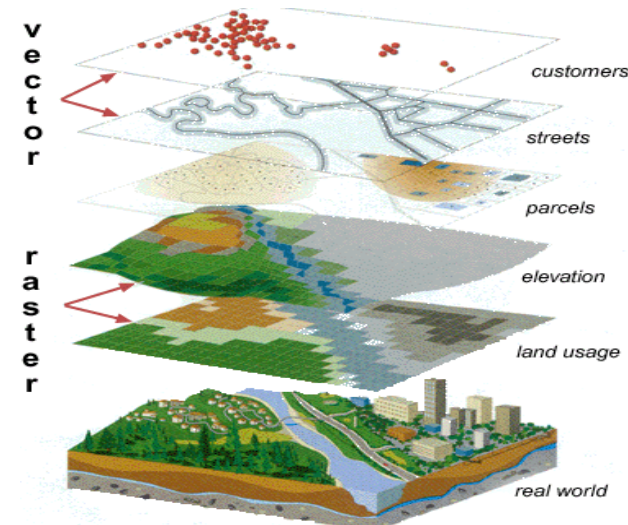

Obiectivul principal al studiului regional: contribuie la reducerea disparităților de dezvoltare printr-o mai bună cunoaștere a teritoriului pe baza cuantificării și analizei disparităților de **ordin teritorial, demografic și economic** între:

- județele Regiunii Centru
- mediul urban și mediul rural
- subzonele geografice ale Regiunii Centru
- zonele cu anumite particularități economice și sociale

Surse principale de informații: bazele de date statistice TEMPO online și Eurostat, publicațiile INS și Eurostat, rezultatele ultimelor recensăminte ale populației și locuințelor, buletinele statistice ale BNR, rapoartele Ministerului Muncii și Justiției Sociale, etc

Peste 30 hărți tematice care permit o vizualizare facilă a disparităților intraregionale

Capitolele principale ale studiului

- **Disparități socio-demografice**

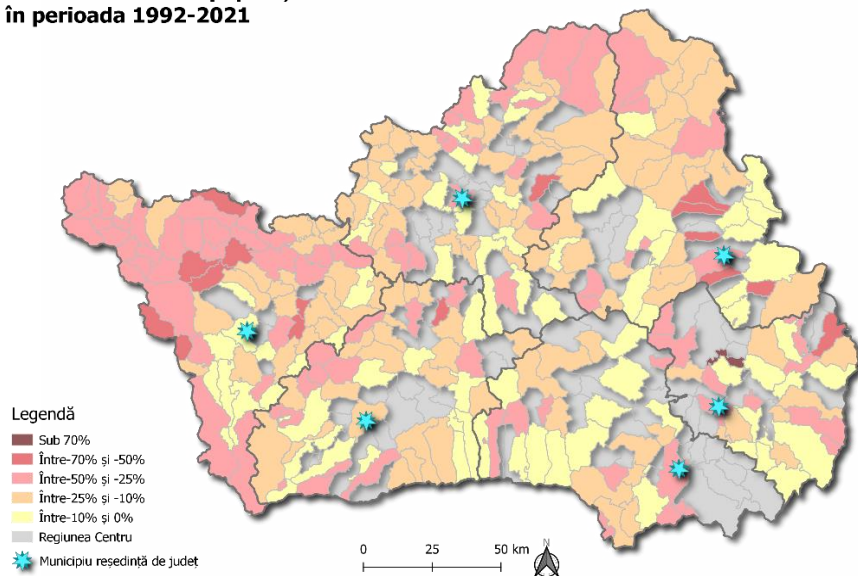
- **Disparități privind infrastructura**

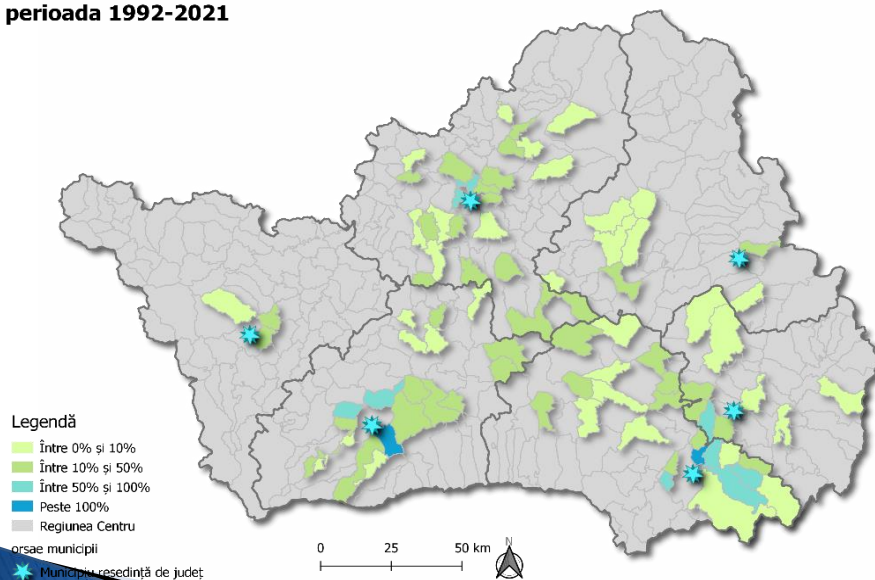
- **Disparități economice**

Rata de scădere a populației rezidente în perioada 1992-2021

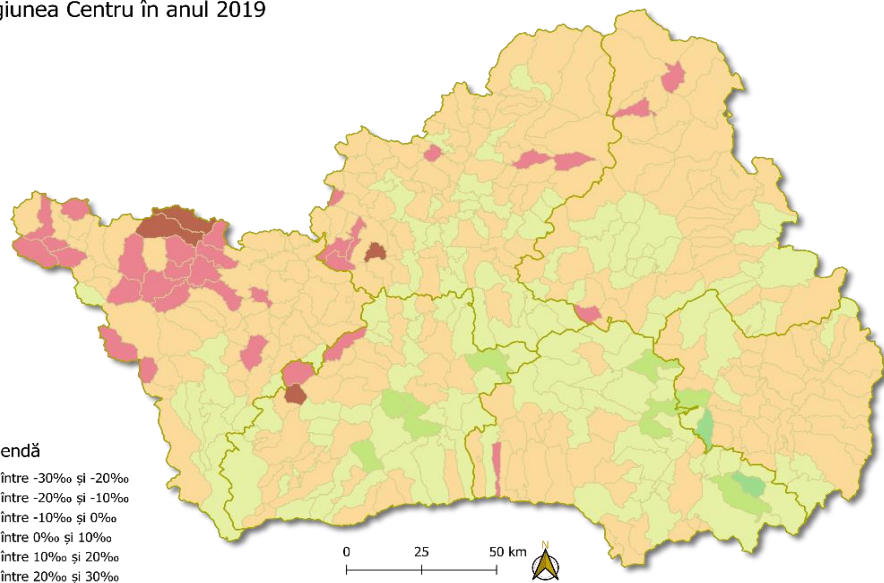
Rata de creștere a populației rezidente în perioada 1992-2021

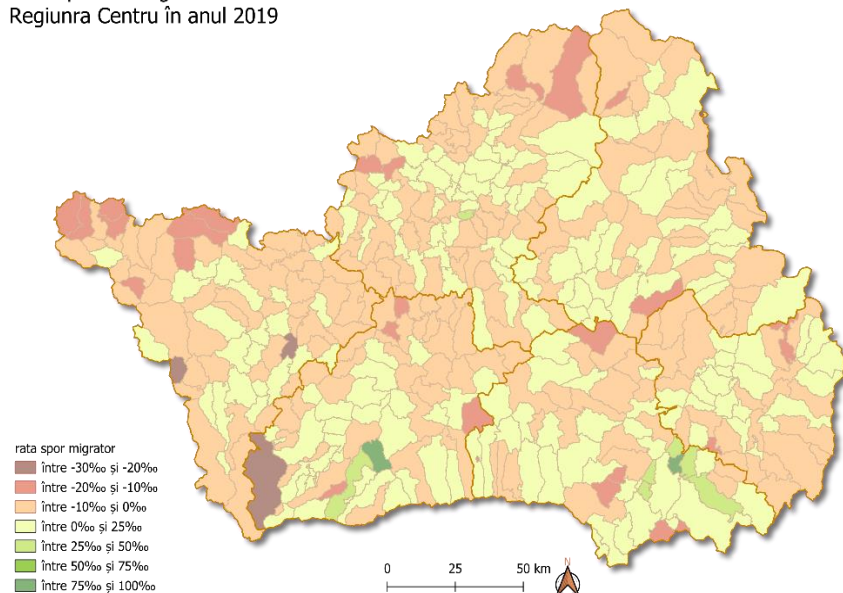
Evoluția numerică a populației

- Populația Regiunii Centru s-a redus cu **16%** între 1992 și 2021
- **Mediul urban** a înregistrat o reducere a populației cu **21,7%**
- **În mediul rural**, scăderea demografică a fost de doar **7,3%**.
- În județul **Alba** se înregistrează cel mai accentuat declin demografic (**-21,3%**)
- **Declinul demografic** a afectat mai puternic zona de vest a județului Alba (Munții Apuseni), nord-estul Regiunii Centru și Podișul Secașelor.
- La polul opus, **creșteri semnificative de populație** s-au înregistrat în comunele din zona periurbană a marilor orașe și în unele comune situate în depresiunea intramontană a Brașovului

Rata sporului natural la nivelul UAT-urilor din
Regiunea Centru în anul 2019

Rata sporului migrator la nivelul UAT-urilor în
Regiunea Centru în anul 2019

Sporul natural a înregistrat valori negative la nivelul Regiunii Centru pe parcursul întregii perioade 2000-2021

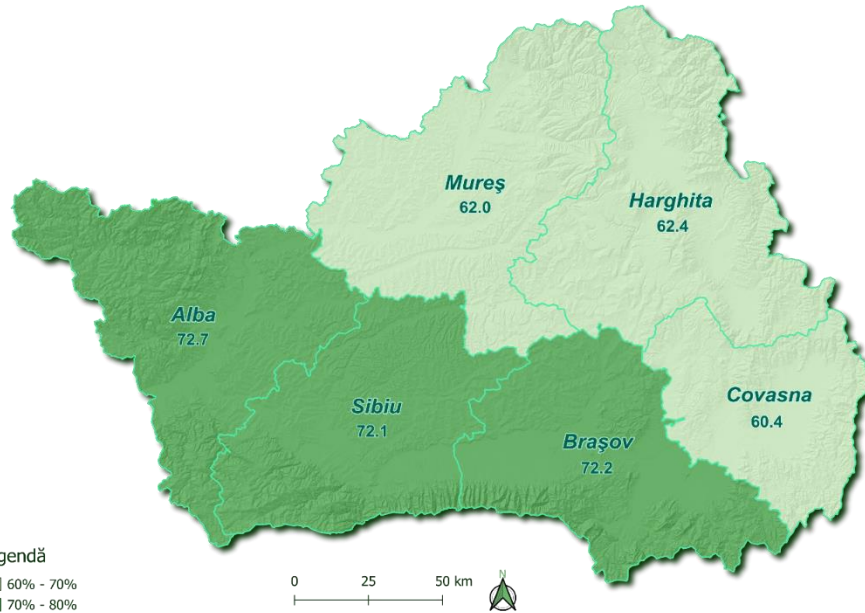
Județul **Brașov** a înregistrat valori ușor pozitive ale sporului natural în 15 din cei 22 ani analizați, **Sibiul** în 9 ani, iar în **Covasna**, în 4 din cei 22 ani, numărul născuților a depășit numărul decedaților.

La polul opus, județul **Alba** este „responsabil” de 43% din valoarea sporului negativ la nivel regional, fiind urmat de județul **Mureș**, „responsabil” de 37,3% din scăderea populației cauzată de factori naturali

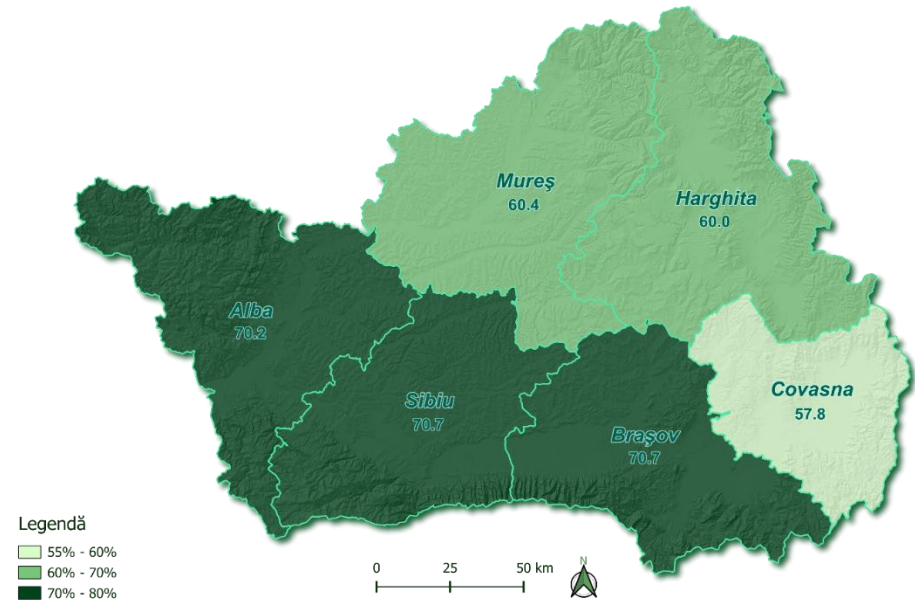
Soldul cumulat al migrației interne și externe a înregistrat valori negative, tendința accentuându-se începând cu anul 2014

Participarea populației la activitatea economică

Rata de activitate a populației în vârstă de muncă în anul 2021

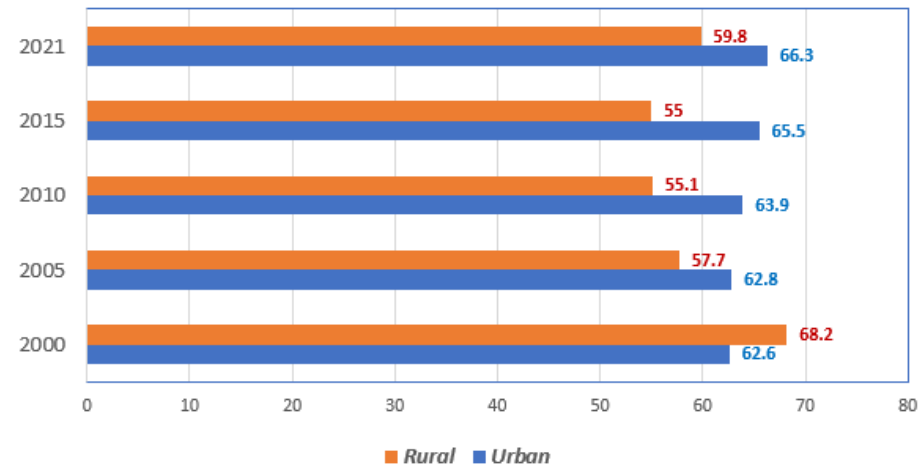

Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă în anul 2021

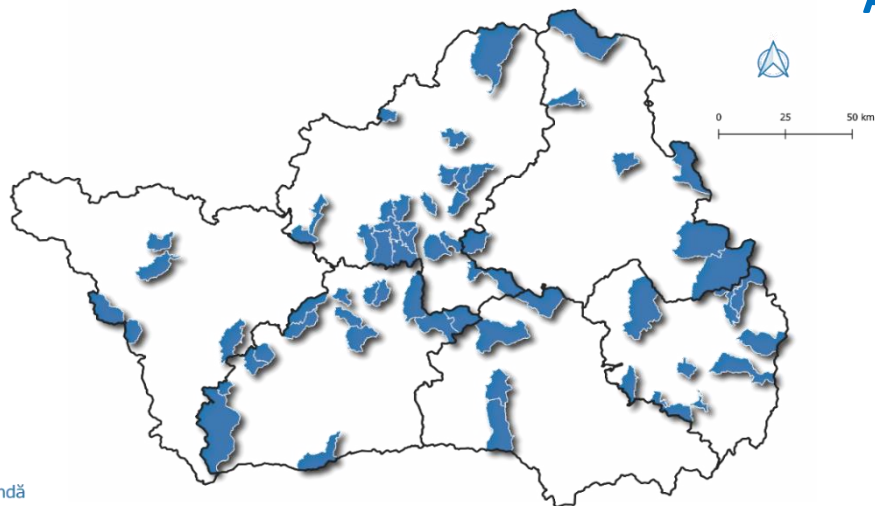

- Rata de activitate maximă: jud. Alba (72,7%), rata de activitate minimă: jud. Covasna (60,4%)
- Rata de activitate în mediul rural a populației în vârstă de muncă este cu 6,5 puncte procentuale sub rata înregistrată în mediul urban

Rata de activitate la nivelul mediilor de rezidență din Regiunea Centru în perioada 2000-2021 (%)

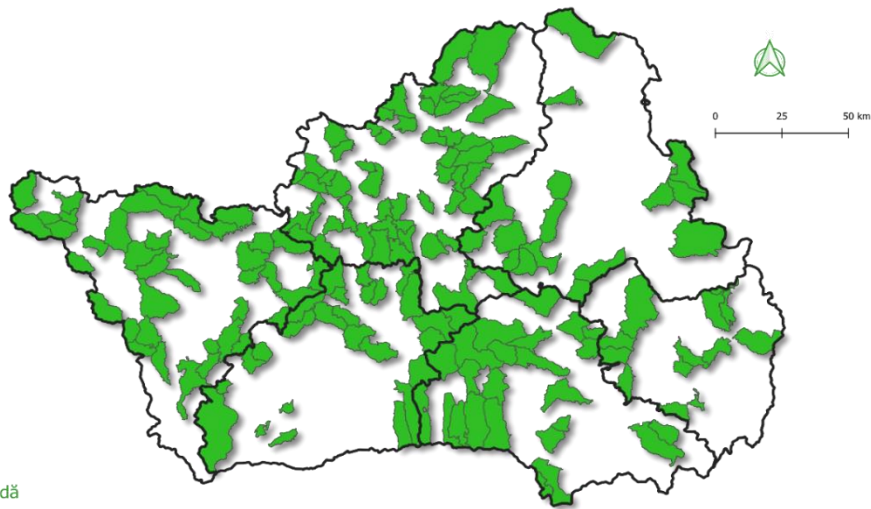

Accesul la infrastructura de utilități publice

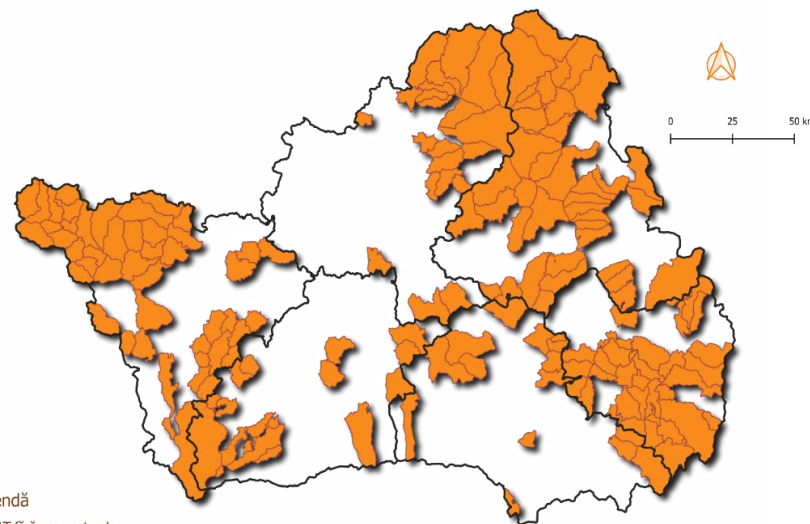
Legendă
□ Județele Regiunii Centru
■ UAT fără apă

UAT-urile din Regiunea Centru fără acces la rețeaua publică de canalizare

Legendă
□ Județele Regiunii Centru
■ UAT fără canalizare

UAT-urile din Regiunea Centru fără acces la rețeaua publică de alimentare cu gaze naturale

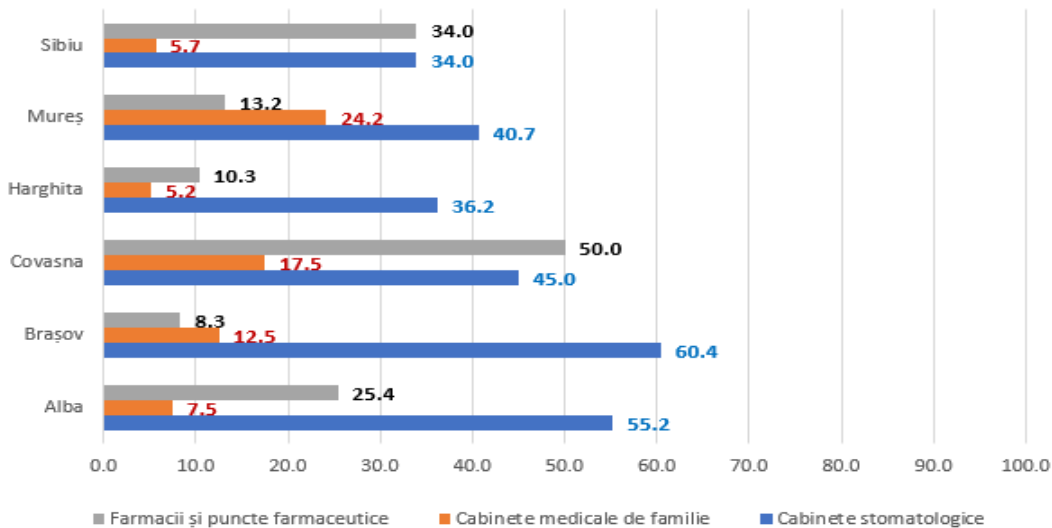

Legendă
■ UAT fără gaze naturale
□ Județele Regiunii Centru

Număr UAT-uri fără acces la:

- rețeaua de distribuție a **apei potabile**: 1 UAT urban și 62 UAT-uri rurale
- rețeaua de **canalizare publică**: 1 UAT urban și 165 UAT-uri rurale
- rețeaua de distribuție a **gazelor naturale**: 6 UAT-uri urbane și 161 UAT-uri rurale

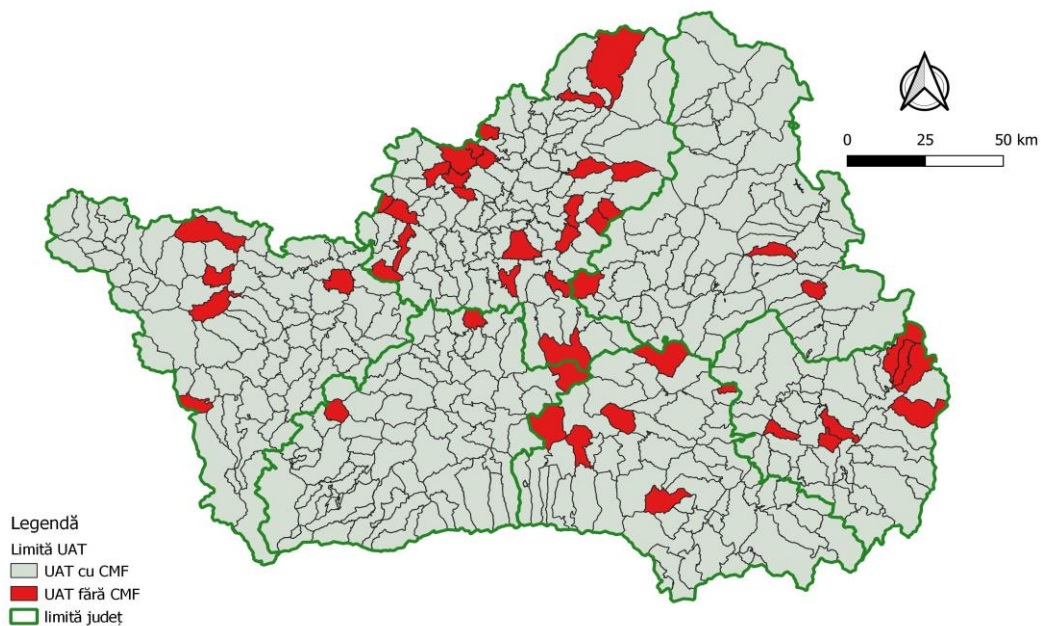
Ponderea UAT-urilor din mediul rural unde NU sunt cabinete stomatologice, cabinete medicale de familie și farmacii și puncte farmaceutice (%)

Disparități privind infrastructura și accesul la servicii de sănătate

Raportat la numărul locuitorilor, județul **Mureș** se situează pe primul loc atât în ce privește infrastructura (nr. unități medicale, nr. paturi) cât și personalul

UAT-urile din Regiunea Centru fără cabinete medicale de familie în anul 2021

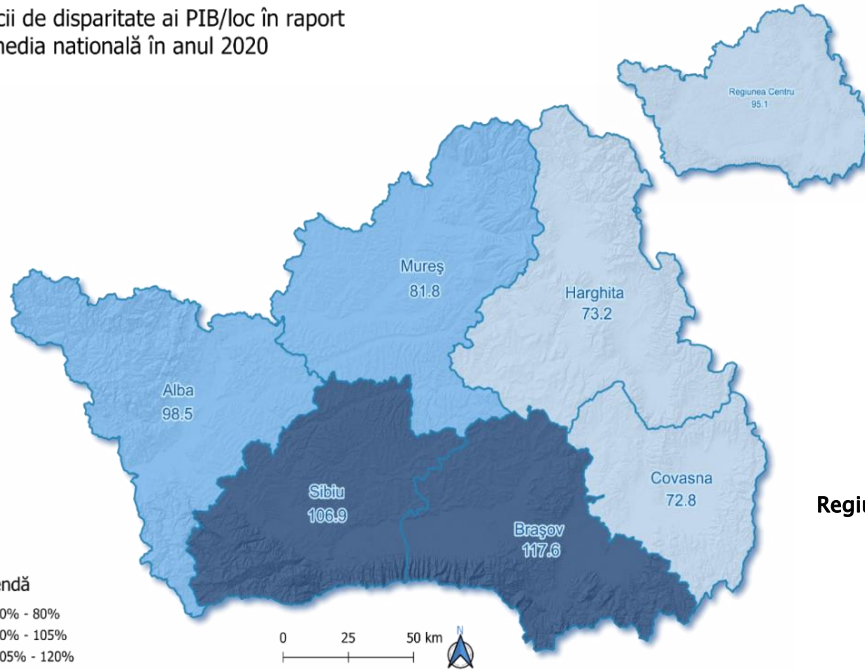

Mediul rural din Regiunea Centru înregistrează un **deficit important** în ce privește asistența medicală primară;

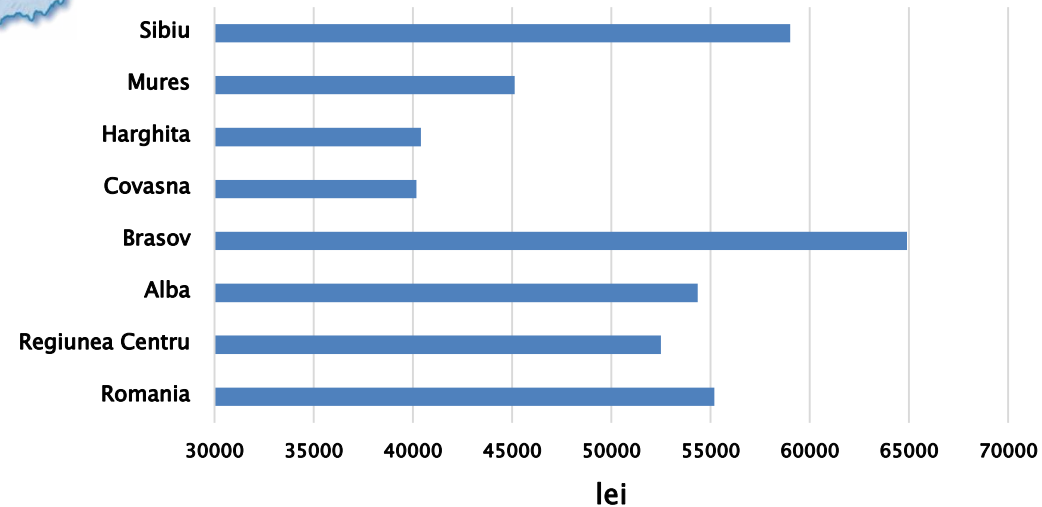
Numărul de centre medicale, cabinete de medicină de familie, cabinete stomatologice și farmacii este mult mai redus în mediul rural decât în cel urban

Evoluția Produsului Intern Brut și structura Valorii Adăugate Brute

Indicii de disparitate ai PIB/loc în raport cu media națională în anul 2020

PIB/loc în anul 2020 (lei preturi curente)

Deși s-a înregistrat o creștere economică susținută la nivel regional, **se mențin discrepanțele economice** între județele Regiunii Centru

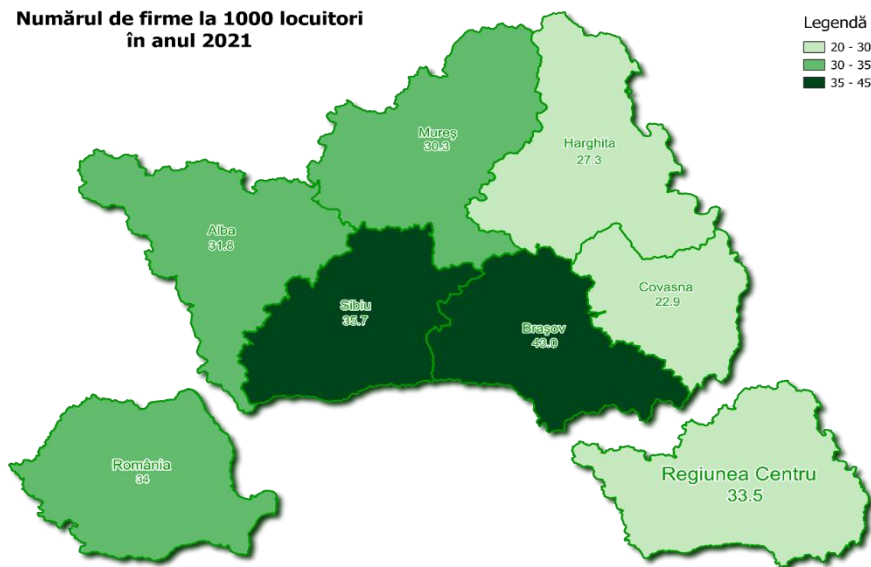
Indicii de disparitate ai PIB/locuitor arată că două dintre județele Regiunii (**Brașovul** și **Sibiul**) depășesc media regională a indicatorului **P.I.B./locuitor** cu 10-20 puncte procentuale, județul **Alba** se situează ușor peste media regiunii,

Județele **Mureș, Covasna și Harghita** înregistrează valori ale P.I.B./locuitor cu 15-25 puncte procentuale sub media regională

Dinamica antreprenorială

Nivelul de dezvoltare antreprenorială, evidențiat prin indicatorul nr. de firme active la 1000 locuitori cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 ani, **depășește media națională**, însă înregistrează variații semnificative între județele regiunii, valorile maxime ale indicatorului întâlnindu-se în județele **Brașov și Sibiu**

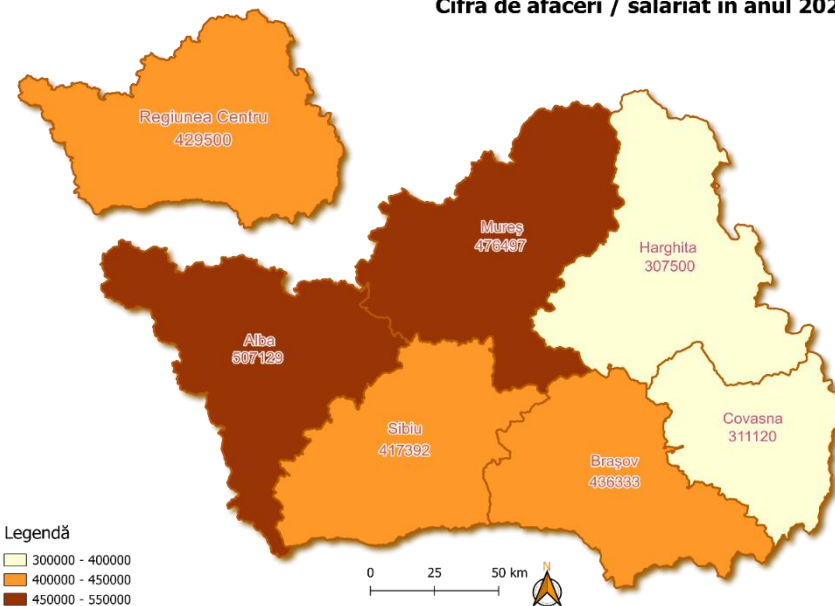
Numărul de firme la 1000 locuitori
în anul 2021

Legendă

- 20 - 30
- 30 - 35
- 35 - 45

Cifra de afaceri / salariat in anul 2021 (lei)

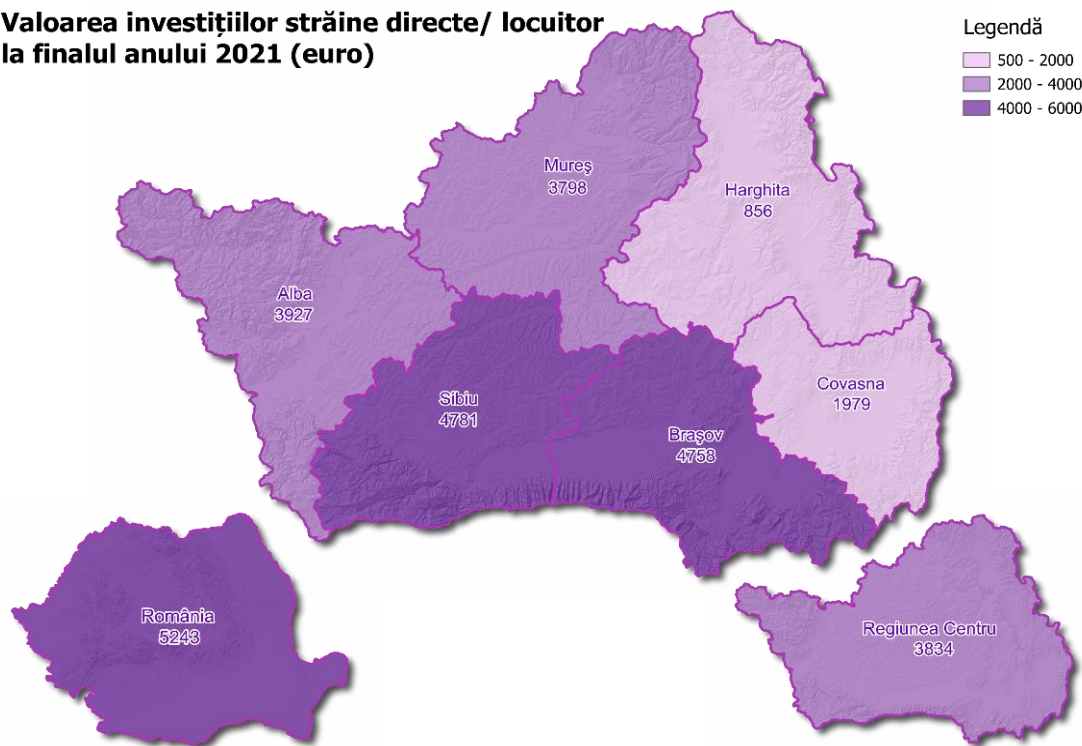

Legendă

- 300000 - 400000
- 400000 - 450000
- 450000 - 550000

0 25 50 km

**Valoarea investițiilor străine directe/ locuitor
la finalul anului 2021 (euro)**

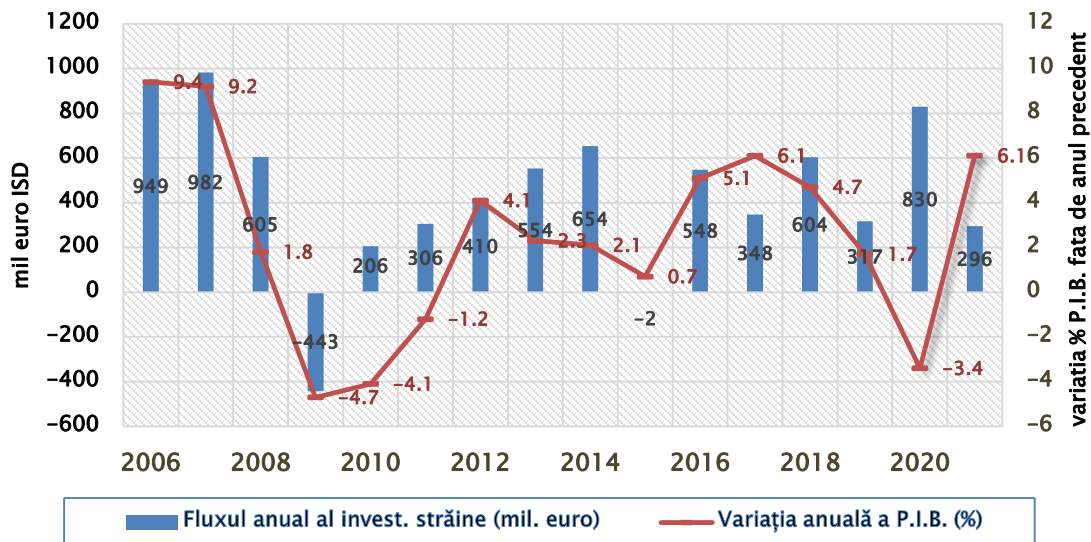

Investițiile străine directe

Regiunea Centru rămâne **a doua** regiune ca destinație pentru **investițiile străine**, după **Regiunea București-Ilfov**

Investițiile străine directe atrase în Regiunea Centru s-au îndreptat cu precădere spre județele **Brașov, Mureș, Sibiu și Alba**

Fluxul anual al investițiilor străine directe și variația anuală a P.I.B.

Raportat la numărul locuitorilor, **Harghita** înregistrează un volum al ISD de 5,6 ori mai redus decât județul Sibiu sau județul Brașov

Analiză multicriterială la nivel județean

- 15 indicatori (subcriterii) selectați pe baza relevanței și a disponibilității datelor
- Cele 15 subcriterii au fost grupate în 3 criterii mari ce acoperă domeniile de analiză
- Pe baza punctajelor pentru cele 3 criterii și a punctajului total obținut au rezultat 4 tipuri de clasificare
- Analiza multicriterială rezultată poate funcționa ca instrument de cuantificare a disparităților pe baza unor date obiective și relevante
- Permite identificarea factorilor care potențează și a celor ce frânează dezvoltarea județelor

1. Punctajul pentru criteriul demografic în raport cu media regională

1.1.Rata de urbanizare (2021)

1.2.Rata de creștere demografică 1992–2021

1.3.Rata de îmbătrânire (2021)

1.4.Ponderea persoanelor cu nivel scăzut de educație (2021)

1.5.Rata de ocupare a populației adulte (2021)

1.6.Nr. mediu de salariați la 1000 persoane cu vârsta 15 – 64 ani (2021)

2. Punctajul pentru nivelul de dezvoltare a infrastructurii și serviciilor publice în raport cu media regională

2.1.Ponderea drumurilor modernizate și cu îmbrăcămînți asfaltice ușoare (2021)

2.2.Suprafața locuibilă/persoană (2021)

2.3.Ponderea populației cu acces la apă (2021)

2.4.Nr. medici la 100 000 locuitori (2021)

3. Punctajul pentru performanța economică în raport cu media regională

3.1.PIB/locuitor (2020)

3.2.Productivitatea muncii (2020)

3.3.Nr. firme/ 1000 locuitor (2021)

3.4.Exporturi/ locuitor (2021)

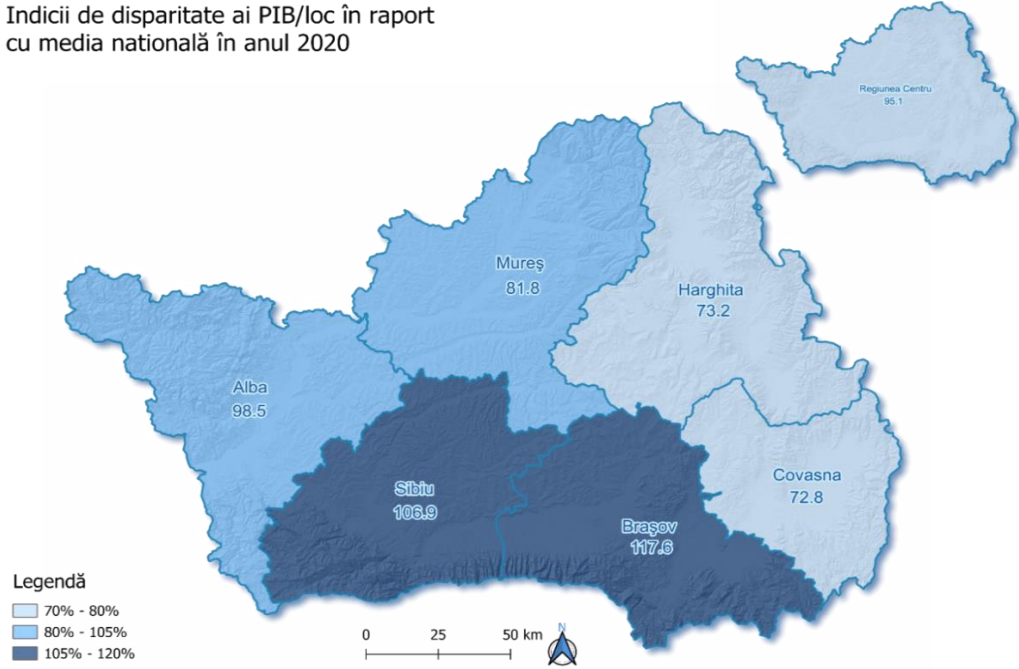
3.5.ISD/locuitor (2021)

4. Punctaj total pentru criteriile de performanță demografică, economică și dezvoltare a infrastructurii publice

Tendențe observate la nivel județean și local

- Menținerea disparităților intraregionale „istorice” între județele dezvoltate și județele mai puțin dezvoltate
- Estomparea clivajului urban- rural în ce privește dezvoltarea edilitară și economică
- Apariția de noi falii de clivaj: orașe mari vs orașe mici; comune „urbanizate” vs comune cu accesibilitate redusă

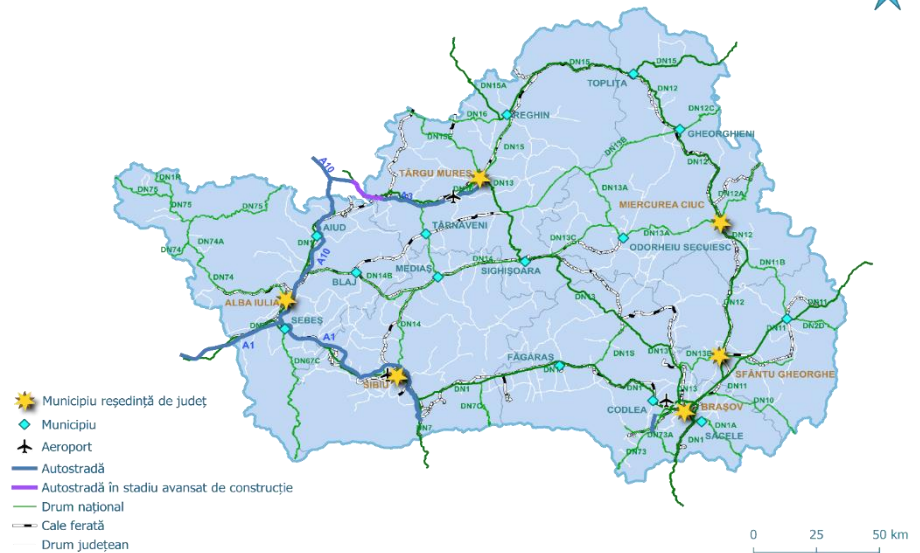
Indicii de disparitate ai PIB/loc în raport cu media națională în anul 2020

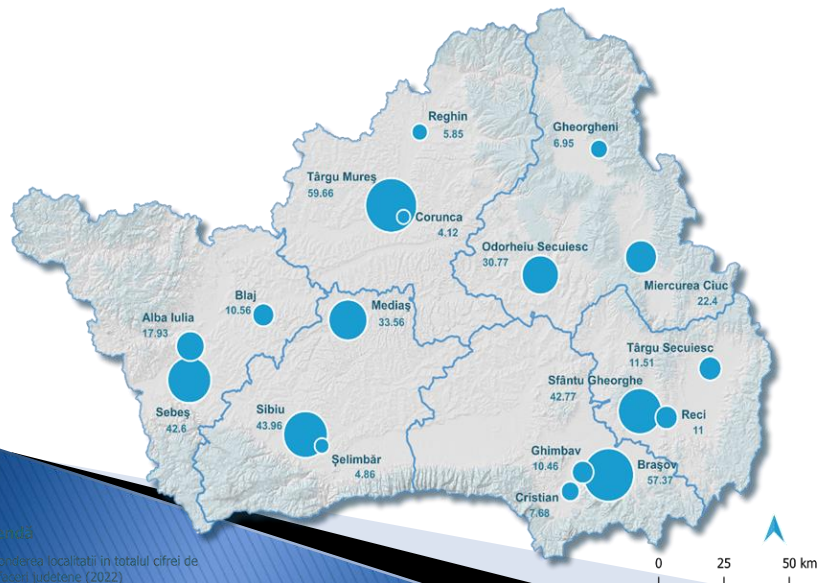
Tendențe observate la nivel județean și local

- Nivel ridicat de corelație între dezvoltarea infrastructurii de transport, dezvoltarea economică și evoluția demografică a unei localități
- Nivel semnificativ de corelație între masa demografică a unei localități sau a unui areal urban-rural și nivelul său de dezvoltare socio-economică

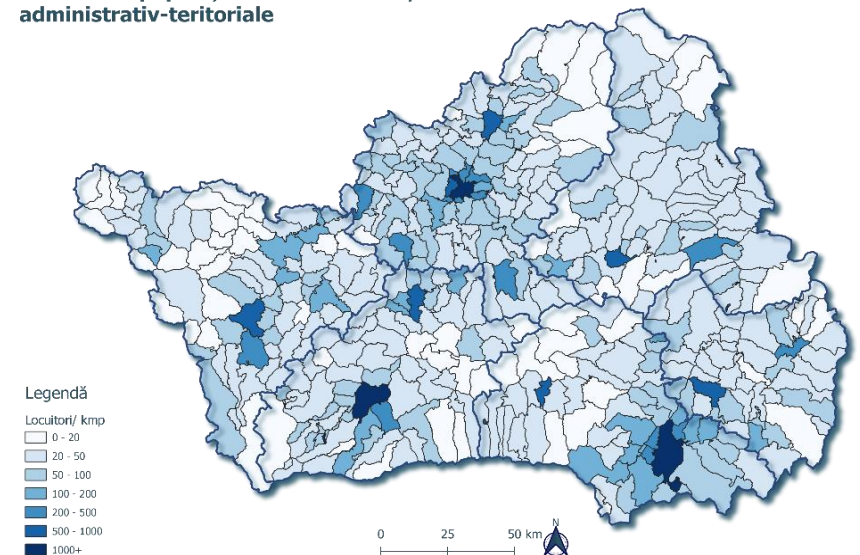
Infrastructura principală de transport a Regiunii Centru

Polii economici la nivel județean după cifra de afaceri realizată

Densitatea populației la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Potențarea dezvoltării orașelor mici și mijlocii

Factori care accelerează dinamica pozitivă a dezvoltării socioeconomice în cazul orașelor mici și a celor monoindustriale:

- înființarea de infrastructuri de sprijinire a afacerilor
- acordarea de facilități fiscale pentru investitori
- învățământ tehnic și profesional de calitate
- acces rapid la rețeaua principală de transport
- reconversia economică prin valorificarea diferită a unor resurse naturale
- localizare pe teritoriul zonelor metropolitane sau al zonelor urbane funcționale

Analiza disparităților intraregionale la nivelul Regiunii Centru

Vă mulțumim pentru atenție!

ADR CENTRU, Str. Decebal, 11, 510093, Alba Iulia, România

Tel.: 0258 - 818616 , 0258 – 815622,

Fax: 0258 - 818613

E-mail: office@adrcentru.ro

Web: www.adrcentru.ro